

Szakkollégiumi kurzus

Fenntarthatóság – felelősségvállalás – értékteremtés

Dr. habil Reisinger Adrienn

egyetemi docens,

Széchenyi István Egyetem

reisinger.adrienn@ga.sze.hu

„Az Innovációs és Technológiai Minisztérium
ÚNKP-21-5 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság
Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és
Innovációs Alapból finanszírozott szakmai
támogatásával készült.”

2022. április 12./2022. május 12.

Reisinger Adrienn

A kurzus célja, témái

2021/22 ÚNKP Bolyai+ kutatás → téma

1. alkalom: A kutatási téma bemutatása, a téma szakirodalmának áttekintése

2022. április 12. 17 óra

2022. április 21. 17 óra

2. alkalom: A kutatási folyamat megtervezése és megvalósítása – elmélet és gyakorlat (a konkrét kutatásom alapján). Az **interjúzás** módszertanának bemutatása elméletben (Hogyan kell interjút készíteni?) és gyakorlatban (Hogyan készült a kutatásomban használt interjú?).

3. alkalom: A kutatás első eredményeinek bemutatása, az eredmények megvitatása, javaslattevél.

2022. május 12. 17 óra

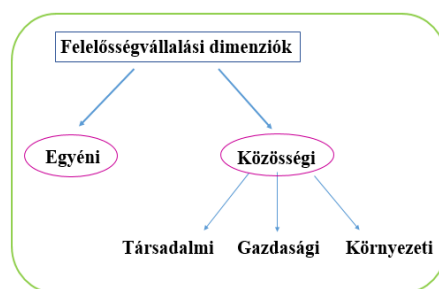
Reisinger Adrienn

FELELŐSSÉGVÁLLALÁS – TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS – VÁLLALATI TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS (CSR)

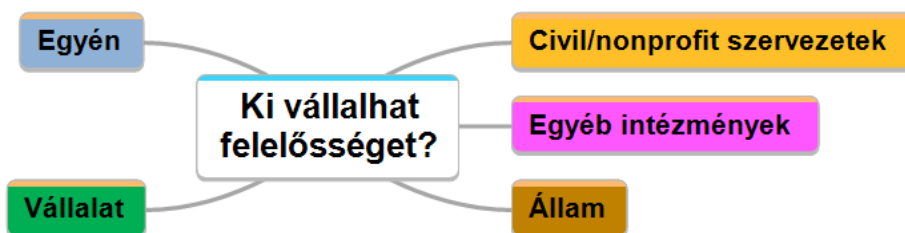

•A **felelősség** azt jelenti, hogy egy adott személy vagy társadalmi, gazdasági szereplő tudatosan vállalja viselkedésének és/vagy döntésének következményeit.

•„A **felelősségvállalást** [...] az erkölcsi érzelem által vezérelt, tudatos tevékenységnek tekintjük, amely önmagunk vagy mások cselekedeteivel kapcsolatban tanúsítunk.” (Gaskó 2010, 13. o.)

Forrás: Saját szerkesztés

A felelősségvállalási dimenziók az egyes szereplők esetében

Dimenziók/Szereplők	Egyéni	Társadalmi
állampolgárok	egyéni személyes felelősségvállalás (self personal responsibility)	egyéni társadalmi felelősségvállalás (individual social responsibility – ISR)
civil/nonprofit szervezetek	civil/nonprofit felelősségvállalás (civil/nonprofit responsibility)	civil/nonprofit szervezetek társadalmi felelősségvállalása (civil/nonprofit social responsibility – NSR)
vállalatok	vállalati egyéni felelősség (corporate responsibility)	vállalati társadalmi felelősségvállalás (corporate social responsibility – CSR)
felsőoktatási intézmények	egyetemi egyéni felelősségvállalás (university self responsibility)	egyetemi társadalmi felelősségvállalás (university social responsibility – USR)
közigazgatási szervezetek	közigazgatási szervezetek egyéni felelősségvállalása (public responsibility)	társadalmi közfelelősség (public social responsibility – PSR)
bankok	banki egyéni felelősségvállalás (bank responsibility)	banki társadalmi felelősségvállalás (bank social responsibility – BSR)
egyéb intézmények	egyéb intézmények felelősségvállalása (institutional responsibility)	egyéb intézmények társadalmi felelősségvállalása (organisational social responsibility – OSR)

Vállalatok a társadalomért

Vállalati társadalmi felelősségvállalás Angolul: Corporate Social Responsibility – CSR

Mi is az a CSR?

- 20. század első fele → BOWEN → Freedman → Carroll
- **Carroll piramis modellje**
- „A CSR-t olyan tevékenységnek gondolják, melynek keretében a vállalkozás úgy tartja az üzleti érdekeit és a profitot szem előtt, hogy közben etikusán viselkedik, odafigyel a munkavállalóira és lehetőségeihez mérten támogatja a helyi és akár a nemzeti szintű ügyeket, közösségeket.” (Reisinger, 2018, 287)
- **DE:** egyre inkább teret kap az az elképzelés is, hogy a CSR nem plusz tevékenység, hanem áthatja az egész vállalati működést

Forrás: Veres, 2017, 40
szerkesztése Carroll, 1991 alapján

Egy kis CSR történet

1953: Howard Bowen

Keith Davis (1960, 4): „...üzletemberek olyan döntései és cselekvései, amelyek legalább részben a cég közvetlen gazdasági, illetve szakmai érdekein kívül történnek.”

1960-as, 1970-es évek: Milton Friedman

1982: Goodpaster és Matthews

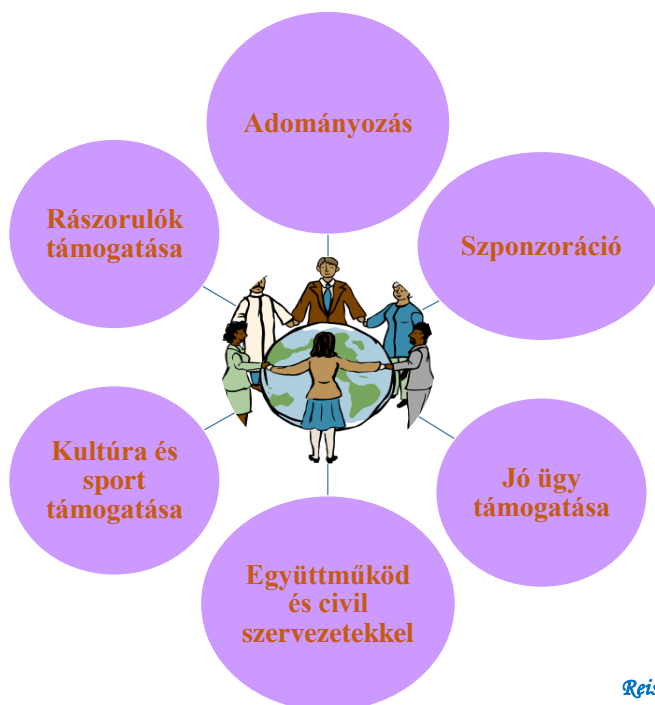
1991: Carroll piramis modellje

Az elmúlt két-három évtized: a CSR koncepció a elterjedése a gyakorlatban

Mit is csinál egy felelős vállalat?

A kép forrása: <https://www.analyticsindiamag.com>

Vállalati
önkéntesség

Önkéntesség
támogatása

munkavállalók
támogatása
önkéntes
munkában való
részvételre
munkaidőn kívül

munkavállalók
támogatása
önkéntes
munkában való
részvételre
munkaidőben

Környezeti ügyek, fenntarthatóság

A
környezet
óvása

Szemét-
szedés

Tudatos
fogyasztás
– tudatfor-
málás

Közterületek
tisztántartása,
szépítése

Ökológiai
lábnyom
csökken-
tése

A kép forrása: <http://www.csmordic.com/>

**További
tevékenységek**

**Együtmű-
ködések**

**Előadások
megtartása**

**Oktatás
támogatása**

Reisinger Adrienn

BIZALOM NÉLKÜL NINCS CSR

Forrás: Kevin Richardson Facebook oldala

Reisinger Adrienn

Mi befolyásolja a tevékenységet?

Vállalati méret

Tevékenység

Gazdasági erő

Pénzügyi teljesítmény

Hol működik a vállalat?

Foglalkoztatottak száma

Tulajdonosi attitűd

Motiváció

Reisinger Adrienn

Nagyvállalati CSR	Kisvállalati CSR
Ki?	
Érintettek széles körének felelős	Kevesebb és/vagy más érintetteknek felelős
Észlelt felelősség a társadalom irányába	Észlelt felelősség a helyi közösség irányába
A részvényesek fontossága	Gyakran nincsenek részvényesek
Miért?	
Imázs és reputáció védelmében	Ügyfélkapcsolatok védelmében
Fogyasztói nyomás	Nyomás a beszállítói láncban az üzleti vásárlók irányából
Részvényesi nyomás, társadalmilag felelős befektetések	Hitelezői nyomás, társadalmilag felelős befektetések nem érintik
Üzleti érdek	Üzleti érdek nem bizonyított
Hogyan?	
Vállalati értékeken alapul	Üzleti érdek nem bizonyított
Formális CSR stratégiai tervezés	Informálisan tervezett CSR-stratégiák
Hangsúly a szabványokon és indexeken	Hangsúly az intuíción és ad hoc folyamatokon
CSR-szakértők nagymértékű bevonása	Nincs a CSR-programokhoz hozzárendelt személy
Kockázat csökkentése	Kockázat elkerülése
Mit?	
Feltűnő kampányok – pl. ügyhöz kapcsolt marketing	Kisléptékű tevékenységek – pl. helyi focicsapat támogatása
A CSR-tevékenységek publicitásának megteremtése	A tevékenységek CSR-jellegét gyakran nem ismerik fel

Forrás: Málóvics, 2009, 12
Jenkins, 2004, 51 alapján

Reisinger Adrienn

Motiváció

Nem kizárólag önérdék nélküli a CSR

„Egyetlen vállalkozástól sem várható el, hogy bármely tevékenységét tökéletesen non-profit módon, nyereségmaximalizálási és vagyongyarapodási céljait teljes mértékben sutba dobva végezze.” (Csonka et al, 2013, 182)

CSR = Befektetés a (hosszú távú) jövőbe

IDŐ

ENERGIA

TŐKE

Reisinger Adrienn

CSR – felelős működés → ugyanaz?

- Etikus működés
- Felelős vállalatirányítás
- Kockázatmenedzsment
- Jogi megfelelés
- Minőségirányítás
- Környezeti menedzsment
- **Fenntartható működés**
- Stb.

Reisinger Adrienn

FENNTARTHATÓSÁG

Növekedés – fejlődés

- „*Furcsa, hogy ennyire vágyunk a végtelen gazdasági növekedésre, és még csak el sem gondolkozunk azon, hogy ez végső soron okozhat-e zavarokat a társadalomban és az élővilágban.*” (Kate Raworth – Trebeck Williams, 2019, 39)
- Növekedés, fejlődés
- **Meddig lehet** növekedni, fejlődni és miből?
- Fogyasztás – túlfogyasztás
- Mi lesz a hulladékkal?

Kit érint ez a kérdés? → csak a kormányok, multinacionális vállalatok ügye? → NEM!

Reisinger Adrienn

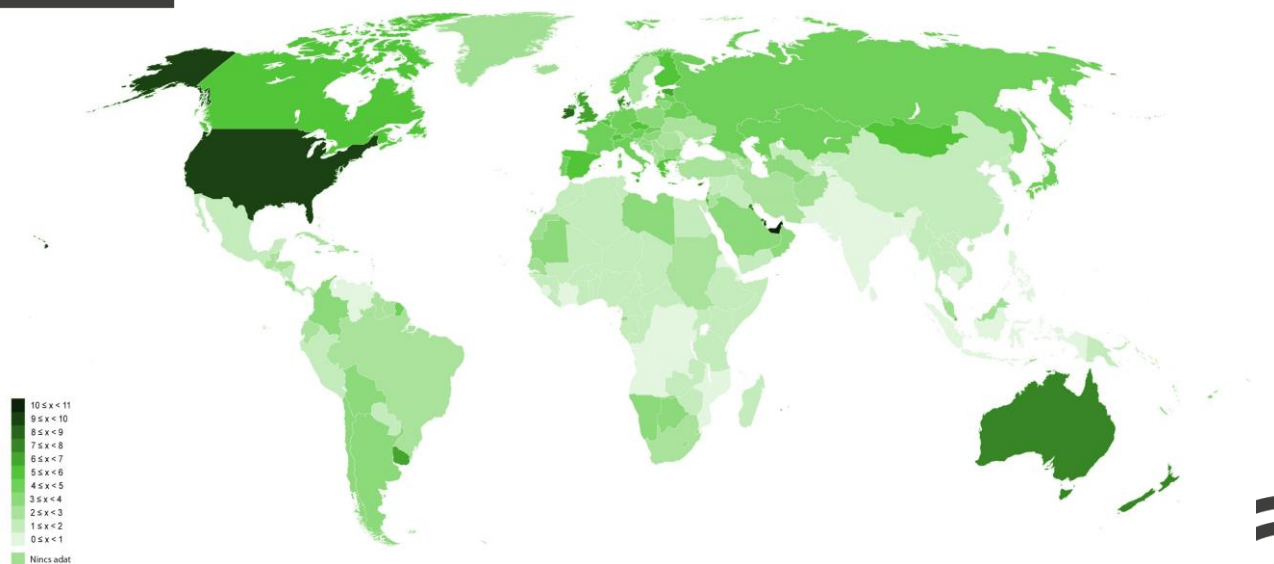

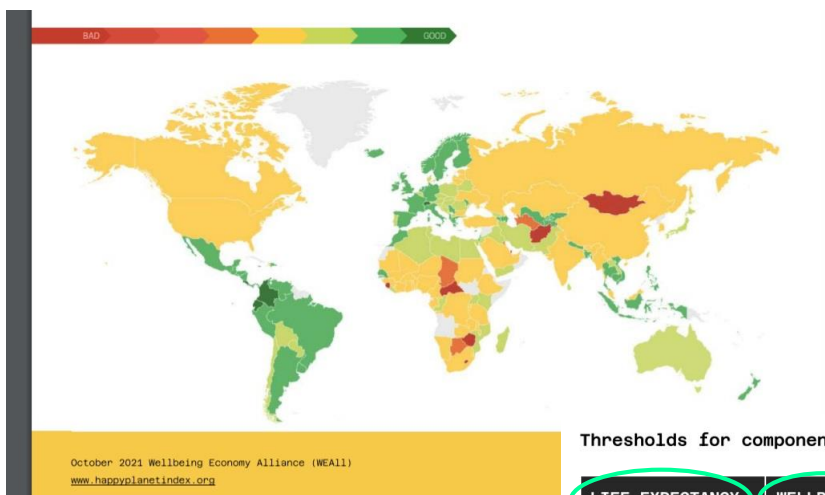
Fenntartható fejlődés – ökológiai lábnyom

- Mit jelent a fenntarthatóság?
- Mikor jöttek rá, hogy az erőforrásaink végesek?
- **Rachel Carson: Néma tavasz (1962)**
- 1972 Stockholm világkonferencia
- Római Klub jelentés: **A növekedés határai (1972)**
- Fenntartható fejlődés fogalma 1x csak 1981-ben
- Def.: „*A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg.*” (a Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozatában)
- **Lehet-e fenntartható a fejlődés?**
- **Ökológiai lábnyom**

Ökológiai lábnyom 2017

Happy Planet Index

Thresholds for components of the HPI

LIFE EXPECTANCY	WELLBEING (Ladder of life)	ECOLOGICAL FOOTPRINT
Less than 65 years	Less than 5/10	Below or at per capita biocapacity (1.56 gha for 2019)
65 - 75 years	5/10 - 6/10	Between per capita biocapacity and 2 times that value (1.56-3.12 gha for 2019)
75 years or more	6/10 or more	More than 2 times per capita biocapacity (3.12 gha or more for 2019)

<https://happyplanetindex.org/wp-content/themes/hpi/public/downloads/happy-planet-index-briefing-paper.pdf>

Reisinger Adrienn

October 2021 Wellbeing Economy Alliance (WEAll)
www.happyplanetindex.org

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Kinek, mikor, mit kell tenni?

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/about-us/sustainable-development-goals-sdgs-and-disability.html>

Reisinger Adrienn

Ki/Mi tud fenntarthatóan viselkedni?

egyén

folyamat (pl. projekt)

közösség

szervezet

termék

Mindenki ügye, csak az egyes szereplők máshogy tudnak hozzájárulni!

ország

nemzetek közössége

világgazdaság

Gazdaságilag fenntartható – Társadalmilag fenntartható

Reisinger Adrienn

Mit jelenthet fenntarthatóan viselkedni?

vízfelhasználás csökkentése

rendszeres fenntarthatósági jelentés készítése

energiatakarékos megoldások

hulladék visszaforgatása

ügyfelekkel, vevőkkel közös program

szelktív hulladékgyűjtés

környezetbarát termék, termékportfólió

hulladék csökkentése

környezetértékelési rendszer működtetése

papír- illetve anyagfelhasználás csökkentése

civil együttműködés

CO₂ kibocsátás csökkentés

tudatos kommunikáció a fenntarthatósági témákról

környezettudatos gyártósor

Stb.

Reisinger Adrienn

Milyen területi szinten lehet fenntarthatóan viselkedni?

Helyi szint – saját környezetünk

<https://vm-magazin.hu/a-fenntarthatosag-kihivasi-es-lehetosegei/>

<https://alternativenergia.hu/a-fenntarthatosag-egyre-inkabb-ucleti-erdek/73175>

SZÉCHENYI
EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

https://piacesprofit.hu/klimablog/felelos_vallalatok/fe-ntarthatosag-peldamutatas-nelkul-nem-megy/

Túl a helyi szinten

Reisinger Adrienn

Kire/Mire lehet hatással, ha fenntarthatóan viselkedik valaki?

<https://hatterkepar.hu/fold-bolygo-ur-kod-hatterkep-23929.shtml>

SZÉCHENYI
EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

Reisinger Adrienn

<https://solarsystem.nasa.gov/resources/536/voyager-1-pale-blue-dot/>

The Pale Blue Dot is a photograph of Earth taken Feb. 14, 1990, by NASA's Voyager 1 at a distance of 3.7 billion miles (6 billion kilometers) from the Sun. The image inspired the title of scientist Carl Sagan's book, "Pale Blue Dot: A Vision of the Human Future in Space," in which he wrote: *"Look again at that dot. That's here. That's home. That's us."*

Reisinger Adrienn

Körforgásos gazdaság: mit is jelent?

- **Lineáris üzleti modell: alapanyag → termék → hulladék**
- Valóban olcsóbb eldobni mint újrahasznosítani vagy megjavítani?
- Erőforrások kimerülnek, sok hulladék lesz, nem hatékony
- Hulladékok újrahasznosítása → új üzleti lehetőségek
- **Új szemlélet: alapanyag → termék → újrahasznosítása, javítás**
- Nem lehet mindent újrahasznosítani → pl. csomagolás: biológiai lebonthatóság biztosítása
- DE: körforgásos gazdaság nemcsak erről szól → **termékek olyan előállításra, hogy ne is legyen szemét**
- Fontos: körforgásos gazdaság ≠ az újrahasznosítás

Reisinger Adrienn

Fenntartható termékek előállítása

- Úgy előállítani a terméket, hogy a **lehető legtovább lehessen használni**
- Úgy előállítani a terméket, hogy **könnyen javítható legyen**
- Úgy előállítani a terméket, hogy az élettartama végén **könnyen szét lehessen szerelni** → újrahasznosítás, komposztálás

További szempontok

- 1) Minden hulladékból alapanyag lesz
- 2) Vállalkozások tekintetében is új megközelítés → középpontban az együttműködés

Digitális szolgáltatásokra való átállás → kell hozzá szerver → De: mégis erőforrás-szükséglet csökkentő.

Pl. filmek, zenék azonnali hozzáférés (nem kell CD, DVD) + olyan sok mindenhez, amit fizikailag nem is lehetne biztosítani

Fenntarthatóbb jövő

Vállalatok + emberek is aktív résztvevők lehetnek → **sharing economy**

Fogyasztási szokások

- **Weber-Fechner törvény** → Lehet folyamatosan növekedni? → Van értelme a fenntartható növekedésnek/fejlődésnek?
- Növekedés és korlátos természeti javak → egyszerre nem lehet
- **Egyéni érdekek vs. közösségi érdekek vs. gazdasági érdekek**
- Boldogság és fogyasztás
- Mindent meg kell venni?
- Kinek lesz jó, ha sokféle dolgot birtoklunk?
- Területi és társadalmi egyenlőtlenségek
- Mi változhat?

Mit lehet tenni?

- Mi felesleges és mi nem?
- **Nem kell mindent megvenni** – mérlegelés
- **Lehet közösen használni**
- Meg lehet egymás között **osztani** dolgokat
- El lehet **cserélni** dolgokat

Felismerés → az
eddig fogyasztás
nem fenntartható

Grassmuck (2012)
„megosztási
fordulat”

„A jólét nem attól függ, mennyi pénzt és mennyi terméket halmozunk fel. A gazdagságot kizárólag a megfelelő hozzáállással érhetjük el. Ehhez a hozzáálláshoz tartozik az a képesség is, hogy **le tudjunk mondani** valamiről, ami mindenki másnak megvan; a **függetlenség**, hogy ne mások életstílusát tegyük saját életünk mércéjévé.” /Alexander von Schönburg/

„Együttműködésre
épülő fogyasztás”
Botsman és Rogers által
alkotott fogalom (2011)

Mit is jelent a sharing economy?

„A sharing economy egy általánosan használt kifejezés, mellyel azon digitális kereskedelmi és non-profit platformok széles skáláját jelölik, amelyek lehetővé teszik a különböző szereplők közti cserét változatos formákban, továbbá lehetővé teszik a fogyasztást vagy a termelési tevékenységet tőke javakon (pénz, ingatlan, eszközök, autók stb.), áru, tudás vagy idő megosztásán keresztül.” (Kovács–Nábrádi, 2020, 86)

- Kihasztnálatlan erőforrások cseréjének lehetősége
- Versengéssel szemben **együttműködés**
- Gazdasági innováció vagy sem?
- Új modell a **vállalati fenntarthatóságra**?

1. táblázat. A megosztáson alapuló gazdaság szereplőinek besorolása megosztás-árcsere kontinuumában elhelyezve, szektorok szerint, Magyarországon jellemző/működő példákkal (félkövérrel kiemelve a kutatás során megszólaltatott interjúalanyokat)

	Non profit alapú (nincs pénzmozgás, megosztó jellemzők dominanciája)	Egyensúly a megosztó és árcsere jellemzők között	Profit alapú (piaci alapú, pénzmozgás jelentős, árcsere jellemzők dominanciája)
Utazás, közlekedés megosztás	MOL Bubi*	Oszkár telekocsi, Donkey Republic, BlaBlaCar	GreenGo, Lime, Blinkie, MOL Limo, ShareNow, Uber, Taxify
Szállás-és lakásmegosztás, otthoncsere	Couchsurfing, Homeexchange	Airbnb Kunbábonyi Tizek Közösségi Szövetkezet	Booking.com
Iroda és munkamegosztás	H'Office	L'Office, Kaptár, The Home office, Door Office (Szeged)	ClickforWork
Élelmiszer-megosztás	Budapest Bike Maffia BBM, Seeds for hope projekt Redinner.com Komatál (JA Itp)	Lakáséttermek (Celebrate food), Youtyúk, Szatyorbolt Nyíregyházi Kosár Bevásárló Közösség	Wolt, Netpincér, Kifli.hu, LimeKirály Nekedterem, Nepazarolj
Szomszédsági elven működő közösségi platformok	Miutcánk Weki (Átalakuló Wekerle)		
Használt vagy kisiparos termékek platform alapú kiskereskedelme		Meska	Vatera, Jófogás
Közösségi finanszírozás	Adjukösze.hu Givemychance	Indiegogo, KickStarter	
Egyéb: szórakozás, tudás, információ megosztás	Wikipédia Járókelő	Academia.edu	Zene: Spotify, Film: Netflix

*Ugyan van pénzmozgás, de a MOL Bubi mégis a nonprofit kategóriába tartozik

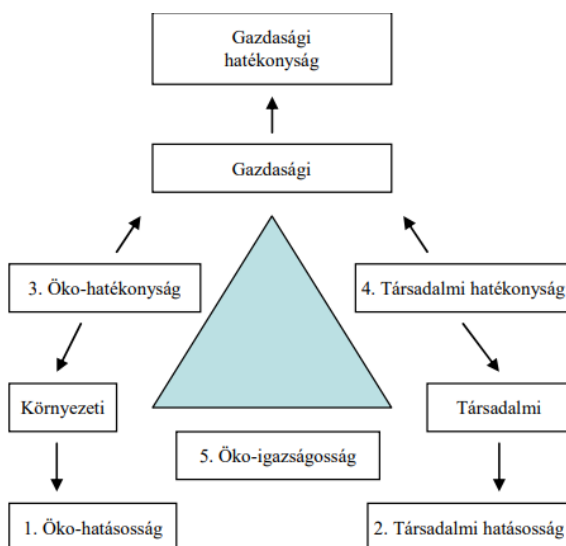
Megjegyzés: Sundararajan (2016) Görög (2017) és Dudás-Boros (2019) alapján, saját szerkesztés

Forrás: Simonovits et al., 2021, 39

Fenntarthatóság és vállalatok - kérdések

- Mitől lesz fenntartható egy vállalat?
- Mit csinálhat egy vállalat fenntarthatóság címén?
- Mi a motiváció? → Belső vagy külső?
- **Honnan tudjuk, hogy fenntartható?**
- Fenntarthatóság része a CSR-nak? (Corporate Sustainability and CSR)
- Fenntarthatóság része a felelős működésnek?
- Fenntartható menedzsment (sustainable management)
- **Greenwashing**
- Kire lehet hatással, ha egy vállalat fenntartható?
- **Milyen területi szinten lehet fenntartható?**

Fenntarthatóság és vállalatok - kihívások

Forrás: Schaltegger–Burritt (2005, 189. o.)

Felelős működésről – fenntartható működésről információk → kinek szólnak ezek? → vállalati kommunikációs menedzsment

BELSŐ kommunikáció

KÜLSŐ kommunikáció

Pénzügyi jelentések

Integrált jelentések

Nem pénzügyi jelentések

- Fenntarthatósági jelentések és más elnevezések
- GRI: Global Reporting Initiative (1997 óta)
- CSR jelentések (= Fenntarthatósági jelentés)
- Nincs egységes standard
- Csak nagyvállalatok?
- Mít csinálnak a KKV-k, mikrovállalkozások?
- Kutatások → jelentenek-e a vállalatok?

KPMG 2020 kutatás

- 52 ország TOP100: 80% ad ki jelentést
- G250: 96%
- Mo.: 2020 TOP 100 83%-a adott ki jelentést
- GRI jelentés a leggyakoribb

Reisinger Adrienn

Vállalat: fenntartható és versenyképes együtt?

- Profit legyen → munkatársaknak piacképes fizetés
- **Profit vagy fenntartható? → vagy, és?**
- Környezetvédelmi előírások + önkéntes vállalások
- Versenyképesség területe a fenntarthatóság is
- Fenntartható: stratégiai menedzsment, erőforrás menedzsment, HR, innováció, érintettek, jó ügy támogatás, irányítás, értéklánc, marketing stb.
- **ISO: ISO 14001 Környezetközpontú Irányítási Rendszer; ISO 50001 Energiairányítási Rendszer**

Reisinger Adrienn

Fenntarthatósági rangsorok, díjak

- **Ki a legjobb?** → lehet egyáltalán erre a kérdésre válaszolni → Radácsi (2021): még elméletben sem
- Kinek mit jelent a felelős működés? Kinek mit jelent a fenntartható működés? Fenntarthatóság teljes körét hogyan lehetne figyelembe venni?
- Iparági különbségek, földrajzi különbségek, vállalati méret, stb.
- **Milyen adatok alapján?**
 - önbevallás
 - független források?
 - ajánlások?
- **Rangsorok: egy-egy célcsoport számára**
- **Díjak → még több, mint rangsor**

Reisinger Adrienn

Global RepTrak™100: <https://www.reptrak.com/>

2022

A világ 100 nagyvállalatának hírnevét vizsgálják fogyasztói vélemények alapján (kb. 200 ezer fő, 15 ország) 2011 óta:

- Kiváló termék
- Innováció
- Vágyott munkahely
- Felelős vállalati kormányzás
- Jó ügyeket támogató, környezetet védő magatartás
- Hatékony vezetés, menedzsment
- Jó pénzügyi eredmény

Reisinger Adrienn

The Global 100 Most Sustainable Corporations:

<https://www.corporateknights.com/>

A 100 legnagyobb tőzsdei vállalat rangsora a globális fenntarthatóság alapján 2005 óta.

Kb. 7 ezer vállalatot vizsgálnak.

2022 G100 Rank	2021 G100 Rank	Company	Country	Climate commitments	Overall Score
1	21	Vestas Wind Systems A/S	Denmark	1.5°C, SBTi	A+
2	24	Chr Hansen Holding A/S	Denmark	1.5°C, SBTi	A
3	43	Autodesk Inc	United States of America	SBTi	A
4	1	Schneider Electric SE	France	1.5°C, SBTi	A
5	40	City Developments Ltd	Singapore	1.5°C, SBTi	A
6	9	American Water Works Company Inc	United States of America		A
7	2	Orsted A/S	Denmark	1.5°C, SBTi	A-
8	12	Atlantica Sustainable Infrastructure PLC	United Kingdom	SBTi	A-
9	55	Dassault Systemes SE	France	1.5°C, SBTi	A-
10	18	Brambles Ltd	Australia	1.5°C, SBTi	A-

<https://www.corporateknights.com/rankings/global-100-rankings/2022-global-100-rankings/global-100-companies-prove-sustainability-is-good-for-business/>

Reisinger Adrienn

100 Best Corporate Citizens:

<https://100best.3blmedia.com/>

Elszámoltathatóság és felelősségvállalás alapján kialakított rangsor, USA legnagyobb szereplői, 1999 óta.

2022

Overall Rank	Company	Overall Weighted Score	Overall Rank by Industry
1	Owens Corning	91.66	1 of 9 in Capital Goods
2	General Mills, Inc.	86.31	1 of 6 in Food & Beverage
3	HP Inc.	85.67	1 of 5 in Technology Hardware & Equipment
4	Cisco Systems, Inc.	84.48	2 of 5 in Technology Hardware & Equipment
5	Intel Corporation	83.89	1 of 6 in Semiconductors & Semiconductor Equipment
6	Newmont Corporation	83.03	1 of 10 in Metals
7	Accenture plc	82.92	1 of 7 in Software & Services
8	Ecolab Inc.	82.88	2 of 10 in Metals
9	AT&T Inc.	82.87	1 of 2 in Telecommunication Services
10	Citigroup Inc.	82.47	1 of 3 in Banks

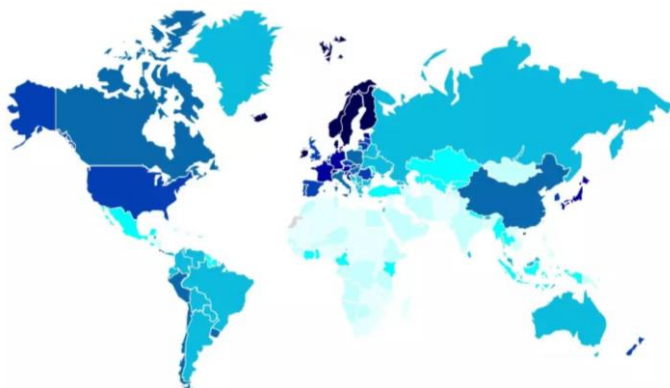
<https://100best.3blmedia.com/>

Reisinger Adrienn

Országok rangsora: The Global Sustainable Competitiveness Index: <https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/the-index>

„Published since 2012, the Global Sustainable Competitiveness Index (GSCI) is the most comprehensive ranking of countries currently available. The GSCI measures competitiveness of countries based on 131 measurable, *quantitative* indicators derived from reliable sources, such as the [World Bank](#), the [IMF](#), and various [UN agencies](#). The 131 indicators are grouped into 5 sub-indices: Natural Capital, Resource Efficiency & Intensity, Intellectual Capital, Governance Efficiency, and Social Cohesion.” (<https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/the-index>)

<https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/the-index>

Reisinger Adrienn

Rank	Country	Score	Rank	Country	Score	Country	Rank	Score	Country	Rank	Score
1	Sweden	61.2	46	Bhutan	49.4	Guyana	91	44.9	Azerbaijan	136	40.7
2	Finland	60.7	47	Australia	49.3	Kenya	92	44.8	Niger	137	40.6
3	Switzerland	60.4	48	Singapore	49.3	Burma	93	44.6	Rwanda	138	40.3
4	Denmark	60.2	49	Bolivia	49.3	Kiribati	94	44.3	Kuwait	139	40.2
5	Norway	59.8	50	Russia	49.2	Dominican	95	44.0	Honduras	140	40.0
6	Iceland	59.8	51	Ecuador	49.1	United Arab	96	43.9	Togo	141	40.0
7	Ireland	57.6	52	Brazil	48.8	Sierra Leone	97	43.6	Republic of	142	40.0
8	France	56.8	53	Panama	48.7	Ethiopia	98	43.4	Turkmenistan	143	39.7
9	Austria	56.6	54	Colombia	48.7	Laos	99	43.4	Algeria	144	39.6
10	Germany	56.6	55	Argentina	48.6	Cuba	100	43.4	Nigeria	145	39.6
11	Estonia	56.1	56	Georgia	48.5	Vanuatu	101	43.2	Qatar	146	39.3
12	Liechtenstein	56.0	57	Belarus	48.5	Namibia	102	43.1	South Africa	147	39.3
13	Japan	55.3	58	Israel	48.2	Morocco	103	43.1	Alghanistan	148	39.3
14	Croatia	55.1	59	Sri Lanka	48.1	Tajikistan	104	43.1	Lesotho	149	39.2
15	New Zealand	54.9	60	Belize	47.6	Cambodia	105	43.0	Benin	150	39.2
16	Portugal	54.8	61	Venezuela	47.6	Botswana	106	42.9	Guatemala	151	39.1
17	United Kingdom	54.4	62	Cyprus	47.5	Gabon	107	42.9	Mali	152	39.0
18	Slovenia	54.3	63	Armenia	47.4	Nicaragua	108	42.8	Guinea-Bissau	153	38.9
19	Luxembourg	53.9	64	Solomon Islands	47.4	Senegal	109	42.7	Madagascar	154	38.8
20	Netherlands	53.9	65	North	47.3	Grenada	110	42.6	Zambia	155	38.7
21	South Korea	53.9	66	Ukraine	47.3	Iran	111	42.5	Zimbabwe	156	38.6
22	Latvia	53.5	67	Malaysia	47.3	Sao Tome and	112	42.4	Trinidad and	157	38.6
23	Slovakia	53.1	68	Bosnia and	47.0	Bangladesh	113	42.3	Gambia	158	38.1
24	Belgium	53.0	69	Timor-Leste	47.0	Saudi Arabia	114	42.3	Comoros	159	38.1
25	Lithuania	53.0	70	Fiji	46.9	Vietnam	115	42.2	Mauritania	160	37.8
26	Czech Republic	52.9	71	Ghana	46.9	Micronesia	116	42.1	Bahamas	161	37.7
27	Spain	52.7	72	Montenegro	46.8	Oman	117	42.1	Uganda	162	37.6
28	Costa Rica	52.4	73	Samoa	46.7	Philippines	118	42.0	West Bank and	163	37.6
29	Romania	52.3	74	Brunei	46.7	Democratic	119	41.8	Djibouti	164	37.6
30	USA	52.0	75	Indonesia	46.5	Tanzania	120	41.7	Central African	165	37.5
31	Malta	51.7	76	Kyrgistan	46.4	Seychelles	121	41.7	Bahrain	166	37.2
32	Italy	51.7	77	Moldova	46.0	Guinea	122	41.6	Liberia	167	37.1
33	China	51.4	78	Tonga	45.9	Mongolia	123	41.6	Mozambique	168	36.8
34	Uruguay	51.3	79	Turkey	45.8	Eswatini	124	41.5	Haiti	169	36.7
35	Poland	51.2	80	Kazakhstan	45.8	Burkina Faso	125	41.5	Pakistan	170	36.7
36	Hungary	50.8	81	Nepal	45.5	Jamaica	126	41.5	Chad	171	36.6
37	Canada	50.6	82	Suriname	45.3	Equatorial	127	41.4	Sudan	172	36.3
38	Chile	50.4	83	Cote d'Ivoire	45.2	Tunisia	128	41.4	Yemen	173	36.2
39	Peru	50.3	84	Uzbekistan	45.2	Papua New	129	41.2	Burundi	174	36.0
40	Albania	49.9	85	Dominica	45.2	St. Kitts and	130	41.1	Lebanon	175	35.7
41	Serbia	49.7	86	Maldives	45.1	Egypt	131	41.0	Syria	176	35.4
42	Greece	49.6	87	El Salvador	45.1	Jordan	132	41.0	Libya	177	35.4
43	Mauritius	49.6	88	Thailand	45.0	Malawi	133	40.9	South Sudan	178	35.0
44	Bulgaria	49.6	89	Mexico	44.9	Angola	134	40.9	Eritrea	179	34.5
45	Paraguay	49.5	90	Cameroon	44.9	India	135	40.9	Somalia	180	32.7

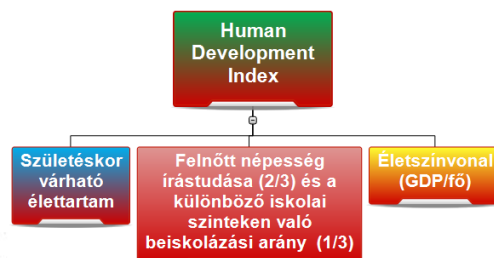
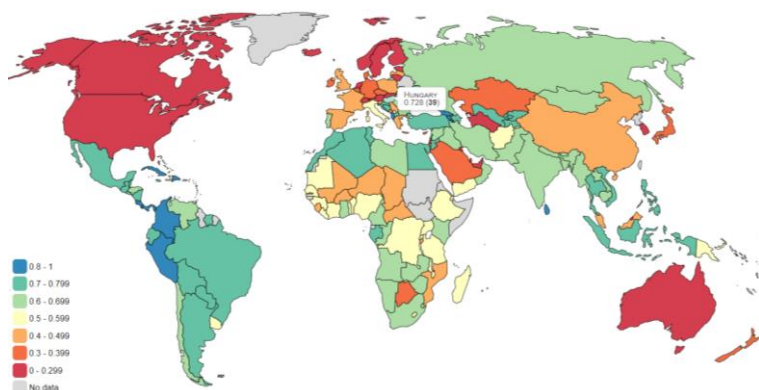

Reisinger Adrienn

Országok rangsora: Sustainable Development Index (SDI)

<https://www.sustainabledevelopmentindex.org/>

HDI + CO₂ + ökológiai lábnyom

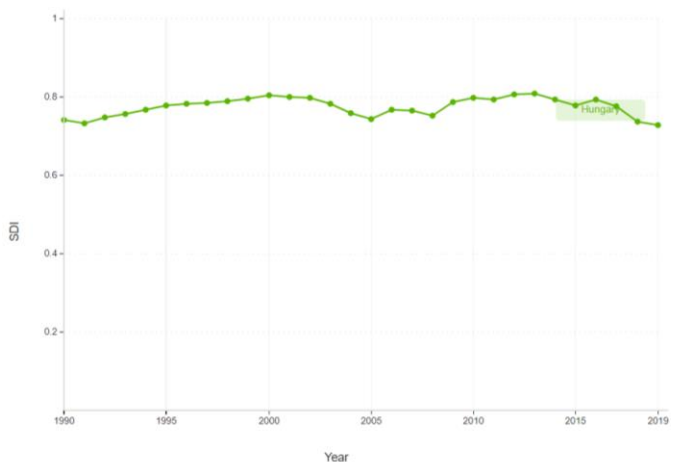

Rank	Country	SDI	Life Expectancy (years)	Expected Years of Schooling	Mean Years of Schooling	Income (GNI per capita constant 2017\$ PPP)	CO2 emissions per capita (tonnes)	Material Footprint per capita (tonnes)
1	Costa Rica	0.850	80.3	15.7	8.7	18,486	2.46	8.19
2	Sri Lanka	0.836	77.0	14.1	10.6	12,707	2.02	4.00
3	Georgia	0.823	73.8	15.3	13.1	14,429	3.44	9.57
4	Panama	0.811	78.5	12.9	10.2	29,558	3.86	8.03
5	Cuba	0.811	78.8	14.3	11.8	8,621	3.27	7.86
6	Dominican Republic	0.811	74.1	14.2	8.1	17,591	1.84	6.73
7	Peru	0.809	76.7	15.0	9.7	12,252	2.39	9.81
8	Armenia	0.807	75.1	13.1	11.3	13,894	2.93	8.11
9	Albania	0.806	78.6	14.7	10.1	13,998	2.80	11.61
10	Moldova	0.805	71.9	11.5	11.7	13,664	1.80	5.57
11	*Kerala (India)	0.803	77.0	14.0	10.1	12,376	2.84	8.53
12	Colombia	0.801	77.3	14.4	8.5	14,257	2.04	10.69
13	Tunisia	0.792	76.7	15.1	7.2	10,414	1.95	6.37
14	Fiji	0.786	67.4	14.4	10.9	13,009	2.29	7.46
15	Ecuador	0.783	77.0	14.6	8.9	11,044	2.47	10.85
16	Algeria	0.781	76.9	14.6	8.0	11,174	3.45	3.08
17	Azerbaijan	0.774	73.0	12.9	10.6	13,784	4.47	6.24
18	Mexico	0.774	75.0	14.8	8.8	19,160	3.88	10.18
19	Philippines	0.773	71.2	13.1	9.4	9,778	1.54	4.39
20	Jamaica	0.771	74.5	13.1	9.7	9,319	2.55	7.82

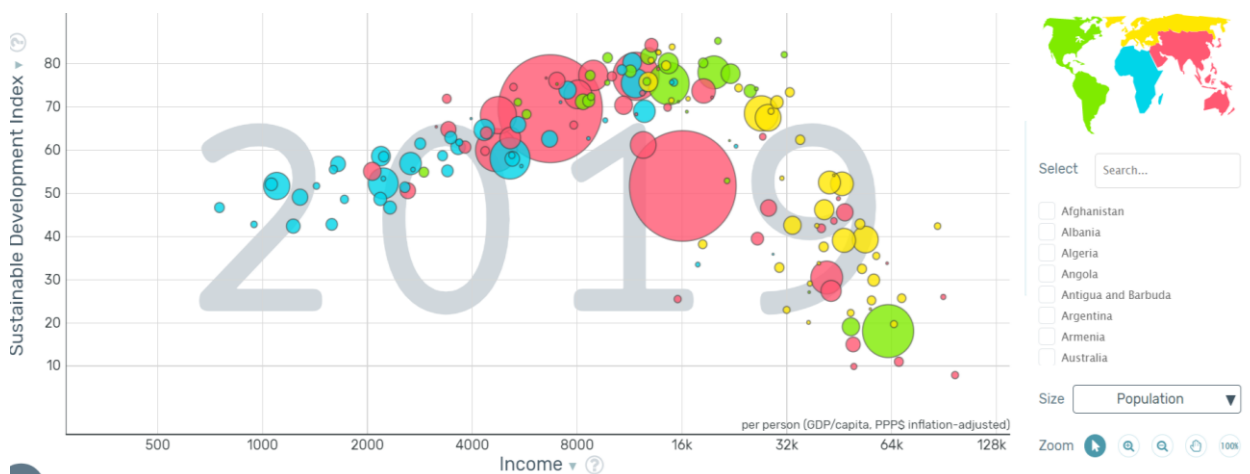

Hogyan változott az SDI?

- <https://www.sustainabledevelopmentindex.org/time-series>
- Excel + térkép

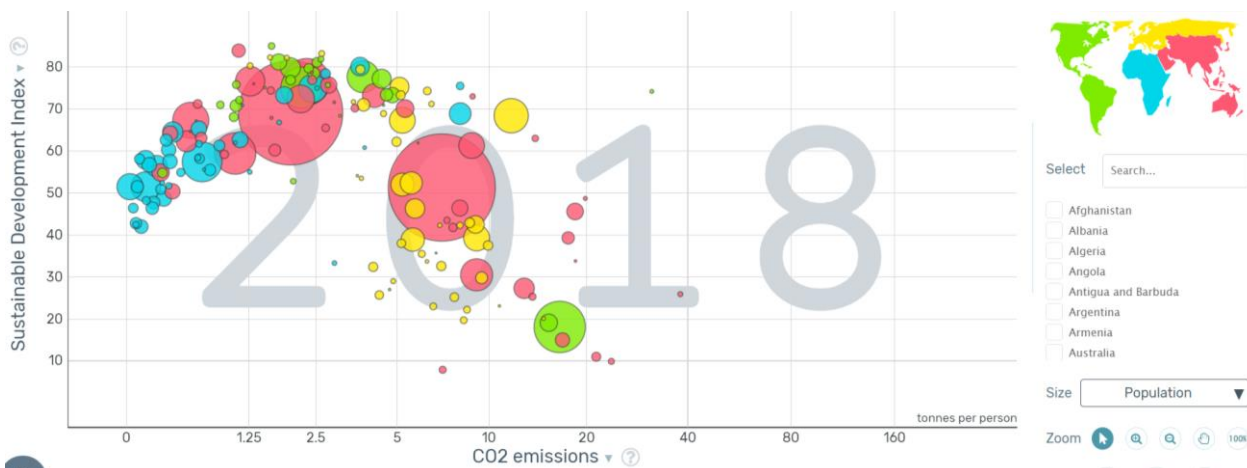
Reisinger Adrienn

Source: gapminder.org

Reisinger Adrienn

Közös értékteremtés – Creating Shared Values (CSV)

Érték – értékteremtés

- A gazdasági tevékenységhez köthető hozzáadott érték (pénzügyi eredményesség, tulajdonosi érték)
- A vállalat környezete számára adott érték (társadalmi érték)
- ... ügyfélbarát működés, pozitív munkahelyi környezet, etikus magatartás, környezettudatosság, költségtudatosság, felelősségvállalás ...
- **Végülis minden érték....**

Értékalapú működés – felelős szervezeti működés – fenntartható működés – tudatos vállalati működés

Elég-e a CSR? Kinek teremt értéket?

Értékteremtés – más megközelítésben

- **A vállalatok hatnak a társadalomra, a társadalom hat a vállalatokra** → döntések hatnak egymásra → közös érték elve (Porter–Kramer, 2006)
- Igazi értékteremtés → stratégiai CSR esetében → de ez ennél jóval több! → vállalati stratégiai gondolkodás részévé válik a társadalmi hatás
- **Creating Shared Values (CSV)** → A vállalat versenyképességébe való hosszú távú befektetés (Porter–Kramer, 2006)
- **Vállalatok új megközelítése** → profit és közös értékteremtés (Porter–Kramer, 2011)

Creating Shared Values

Porter–Kramer, 2011, 6: „The concept of SV can be defined as policies and operating practices **that enhance the competitiveness of a company** while simultaneously advancing the economic and social conditions in the communities in which it operates.”

Új szemlélet:

→ Vállalatok és társadalom kapcsolatában

→ Az értékláncban

→ Együttműködésekben

Porter–Kramer, 2011, 4: „Shared value is not social responsibility, philanthropy, or even sustainability, but a **new way to achieve economic success.**”

Tegyük jobbá a világot → és magunkat is!

Nagyvállalatok és (?) KKV-k

Reisinger Adrienn

CSR és CSV

CSR	CSV
Érték: jót tenni	Érték: gazdasági és társadalmi haszon
Felelősség, fenntarthatóság	Közös vállalati és társadalmi értékteremtés
Önkényes vagy külső nyomásnak engedő (külső motiváció)	A versenybe beleépítve
Nem jelenik meg a profitmaximalizáció	A profitmaximalizációhoz kapcsolódik
Külső jelentések és személyes preferenciák határozzák meg	Vállalat specifikus és belső tényezők a meghatározók
Csak a költségvetés egy részét érinti	A teljes költségvetést érinti

Porter–Kramer, 2011, 16

Felelősségvállalás – Fenntarthatóság – Értékteremtés

Összefügg-e a három fogalom egymással?

• Igen

- Értékteremtés: csak tulajdonosi érték → ez még egyáltalán nem biztos, hogy fenntartható, felelős is
- Értékteremtés: más dimenziókban is → kapcsolódhat a fenntartható és felelős működéshez is
- Felelős működés – CSR

CSR definíciók és dimenziók			
Dimenzió	Említés (%)	Definíciókban megjelenő dimenziók száma	Definíciók száma
Érintetti	88	5	8
Társadalmi	88	legalább 4	20
Gazdasági	86	legalább 3	32
Önkéntességi	80	legalább 2	33
Környezeti	59	legalább 1	37

Forrás: Dahlsrud (2008) alapján

Málovics, 2011, 47

Empirikus kutatás

- KKV interjúk Győr
- Módszertan, tapasztalatok, tanulságok
- **Néhány eredmény**
 - Mit értenek értékteremtés alatt?
 - Mit értenek felelős működés alatt?
 - Mit értenek CSR alatt?
 - Mit értenek fenntarthatóság alatt?
 - Adott CSR tevékenységgel kiknek teremtenek értéket?

Reisinger Adrienn

Köszönöm a figyelmet!

